

Screening for nye kulturmiljøer i kommuneplanen

Forslag til navn	Øresundsvej
Placering og afgrænsning	Øresundsvej er en af bydelens store øst/vestgående gader. Den strækker sig fra Amagerbrogade i vest og Amager Strandvej i øst. Øresundsvej er i alt 1,6 km lang.
Særlig historie	Øresundsvej var en af hovedgaderne i Sundbyøster landsby. Vejen gik allerede i 1700-tallet helt ud til kysten, men har næppe haft sit nuværende navn. Ved Øresundsvej lå én af Amagers småskove, de såkaldte remiser. De var plantet, for at vildtet havde et sted at søge hen, og så blev jagten på det lettere. Remisen lå, hvor Lergravsparken er i dag, og der er bevaret en del af stendiget, som omgav den lille skov. Det gamle Sundbyøsters lange række af gårde lå tæt ved siden af hinanden på den nordlige side af Øresundsvej. Fra Amagerbrogade til Lergravsvej fulgtes gådrække og vej ad, og dannede et lidt krumt og ujævnt vejforløb, som vi kender det i dag. Bortset fra den gamle Dyveke kro i nr. 55 er gårdbebyggelsen nu væk. Øresundsvej har forandret sig meget de senere år. Tæt ved Amagerbrogade finder vi den tidligere Øresundsvejens skole som blev opført 1892. Den var tegnet af Klaumann Krøyer. Den nåede at blive folkeskole i Sundbyernes Kommunes korte levetid, men ved indlemmelsen i Københavns Kommune i 1902, blev der med det samme sat gang i en udvidelse. Stadsarkitekt Ludvig Fenger tegnede en bygning, der passede ind i den oprindelige skolebygnings stil, men havde lidt mere storbypræg over sig med det nye smukke musiktorv - med Amager Bio, Børnekulturhuset Skolen havde gymnastikhuse for hhv. drenge og piger. Pigerne er nedrevet til fordel for Børnekulturhus Ama'r, mens drengenes i dag rummer børneteateret Zebu. Skolen rummer i dag Amager kulturpunkt med det smukke delvist overdækkede musiktorv og det nyopførte børnekulturhus, tegnet af Dorte Mandrup Poulsen. Ved Øresundsvej lå indtil 1942 - Røde Gård. Den kaldtes også Svanelejegård, fordi man mener, at den i 1600- og 1700-tallet blev brugt af kongen under svanejagter. Endelig var den kendt under navnet Dyvekes Gård, fordi man (fejlagtigt) mente, at Christian den 2.'s elskerinde havde boet her. Der er dog ikke belæg for, at Dyveke, har haft noget med gården at gøre. Gården, der muligvis stammer helt tilbage fra 1500-tallet, bestod af rødkalkede bindingsværkslænger ud mod vejen og et toetages stuehus, der lå lidt tilbagetrukket. Til gården hørte en stor, parklignende have med en fiskedam. Formentlig fungerede Røde Gård som lyst- eller jagtgård og i årene 1781-1788 blev Tårnby Birketing holdt her. Det var planen, at Røde

	Gård skulle genopføres på Frilandsmuseet, men det blev aldrig til noget. Til gengæld blev den nuværende boligbebyggelse Rødegård, opført på det sted, hvor den lå. I forbindelse med Røde Gård lå beværtningsstedet Røde Kro og her blev Røde Kro Teater etableret i 1870'erne. Teatret lukkede i 1961, men genopstod senere i de lokaler, der i dag rummer børneteateret Zebu
	Øresundsvej har endnu enkelte bygninger, der fortæller om vejens gamle funktion som landsbygade. På Øresundsvej 55 ligger den tidligere Dyvekes Kro, der er resterne af den østligste gård i Sundbyøster. I årene efter 1900 fik Øresundsvej efterhånden etageejendomme på begge sider, og på sydsiden etablerede flere byggeforeninger sig, f.eks. ved Sixtusvej og Rialtovej. Øresundsvejs østlige del var tidligere præget af større industrivirksomheder. Her lå fra omkring 1916 Nielsen & Winthers Maskinfabrik, der bl.a. fremstillede flyvemaskiner. I 1920 blev bygningerne overtaget af Vølunds Fabrikker, der oprindeligt havde haft til huse på Blegdamsvej, men samlede produktionen på det østlige Amager, hvor der var god plads. Vølund producerede bl.a. kedler, motorer og ventilationsanlæg. På hjørnet af Strandlodsvej ligger stadig Nordiske Mekaniske Værksteders bygninger, der i dag er indrettet til boligformål. Det var arkitekten Jens Landbo-Berthelsen der tegnede fabrikken i årene fra 1910 og frem. I den østligste ende af Øresundsvej krydsede Amagerbanen vejen og her lå Øresundsvej Station. Ved banens åbning i 1907 var der nok kun få passagerer til togene herude, men efterhånden som det østlige Amager blev udbygget, fik stationen stor betydning. Stationsbygningen er i dag forsvundet, men genopføres på Frilandsmuseet i Lyngby, som eksempel på en typisk dansk landstation. Stationen lå præcis der, hvor metroens Øresund Station ligger i dag.
Fortælling(er)	Øresundsvej er en af de historisk mest betydningsfulde gader i Amager øst. Gaden har været hovedgaden i det gamle Sundbyøster. I dag er gaden en betydningsfuld tværgade i bydelen, især efter Italiensvej blev lukket for bilkørsel i forbindelse med etableringen af metroen. I den østligste del af gaden er der nu metrostation og et omfattende boligbyggeri i Krimsvej kvarteret. Gaden fører direkte til Amager strandpark, Naturcenteret og Helgoland. Øresundsvej er iverigt kendt for det legendariske Herolds varehus.

	Dette er desværre nu blev lukket, og hvad der sker med bygningen ved vi ikke. Men af historiske grunde burde den bevares, og måske ovenikøbet indrettes til et museum for Herolds varehus.
Væsentligste elementer	Amager kulturpunkt Herolds varehus
Kilder	Sundby lokalhistoriske arkiv, på Jørgen Grands hjemmeside og Ole Pedersens bog om Amager øst bydel og hjemmesiden: www.hovedstadshistorie.dk/sundbyerne/oeresundsvej/
Bemærkninger	